

század fordulóján tevékenykedő fafaragó pásztorok (Kapoli Antal, Bagol András, Hodó József) egyéni címerkompozíciókat hoztak létre. Az erőteljes, önálló stílust kialakító, név szerint ismert alkotók dísz- és ajándéktárgyai egyéni módon alkalmazták az átvett díszítményeket, melyeket a környezetükből vett minták szerint alakítottak tovább; a címerállatok között kutyára, báránnyra hasonlító oroszánokkal, unikornisokkal és szárnyasokra hasonlító baglyokkal, galambokkal is találkozunk. A Rákóczi-, Kossuth- és Petőfi-ábrázolások szintén azt mutatják, hogy a nyomdaipar a vizuális kultúra szerves része volt, az előképeket a lapillusztrációk, a lakáskultúrában használt, nemzeti hősokeket ábrázoló litografált portrék adták, melyek tovább formálódtak a kézművesek és faragó pásztorok kezén.

Az albumban szereplő tárgyak és azok díszítményei kiválóan világítanak rá, hogy a 19. század közepétől a magyar népi díszítőművészetbe beépülő nemzeti szimbólumok egyes elemei más díszítőelemekhez hasonlóan variálódtak, alakultak, stilizálódtak, igazodtak a közösségi ízlérendszerhez. A dísz- és emléktárgyak formáin és a rajtuk található díszítmények kompozí-

cióin tetten érhető a század eleje biedermeier stílusának hatása és ízlésvilága is. A tárgyakon szereplő nemzeti jelképek a maguk nyelvén a készítőik társadalmi, képzsébeli és felfogásbeli különbségeiről is tanúskodnak, a nemzeti öntudat kifejezésének bizonyítékai.

A kötet képes anyagát a Néprajzi Múzeum válogatott tárgyai adják, esetenként kiegészítve más múzeumok anyagával. A kiadvány elsősorban ismeretterjesztő céllal készült, lábjegyzetektől és hivatkozásoktól mentesítve az olvasót. Ugyanakkor a szövegekben finoman elrejtve megtalálhatóak az apró információk, melyeket nagyon precíz módon egészít ki a kötet végén található, fejezetek szerint összeállított irodalomjegyzék. A tárgyak pontos leírását segíti a képjegyzék a részletes adatokkal, a múzeumba kerülés és a gyűjtés körülményeire vonatkozóan, így a kutatók és a széles körű nagyközönség is élvezettel elmélyülhet benne.

TASNÁDI ZSUZSANNA
muzeológus

(*Cser Kiadó–Néprajzi Múzeum, Budapest, 2014, 304 p.*)

Az illusztrációt a könyvből választottuk.

Hírek

■ **Itt és most** címmel megnyílt a képzőművészeti Nemzeti Szalon a Múcsarnokban (Budapest, Hősök tere). A tárlat 207 alkotó munkáit bemutatta az elmúlt tíz esztendő magyar képzőművészetének áttekintésére vállalkozik. (2015. április 25–július 19.) A 2014-ben bemutatott építészeti Nemzeti Szalon több mint húszezer látogatót vonzott.

■ **Az év múzeuma és kiállítása.** – A Múzeumok Majálisán, 2015. május 16-án a Magyar Nemzeti Múzeumban hirdették ki a Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület által odaítélt elismerő címeiket. Az év múzeuma az óbudai Magyar Kereskedelmi és

Vendéglátóipari Múzeum lett, a kis múzeumok kategóriájában a berettyóújfalui Bihar-i Múzeum a győztes, az Év Kiállítása címet pedig a miskolci Herman Ottó Múzeum *Elit alakulat* című honfoglalás kori tárlata nyerte el.

■ **Gyulai Natália** divattervező munkáiból látható kiállítás a Palmetta Design és Textilművészeti Galériában (Budapest XI., Bartók Béla út 30.) 2015. május 13. és június 27. között.

■ **Kereszt-pontok** – Válogatás 30 év szövött anyagaiból címmel Kányási Holb Margit munkáit mutatják be a Hagyományok Há-

za rendezésében a Magyar Népi Iparművészeti Múzeumban (Budapest I., Fő u. 6.) 2015. május 13. és július 11. között.

■ **Pelso 2015** – X. Országos Kerámia és Gobelinné Biennále. – Az idén *Pannonia istenei* címmel hirdette meg a pályázatát a keszthelyi Balatoni Múzeum. A Pannonia provincia hitvilága, a korai kereszténység ihlette műveket 2015. július 4. és szeptember 13. között mutatják be a közönségnek. (Keszthely, Múzeum u. 2.)

■ **Spinner Rebel.** – Budapesten, az Aranytíz Kultúrházban ünnepélyes keretek között mutatták be az első magyar fejlesztésű ak-

tív kerekesszéket. A Kazány Tibor által tervezett összecsucskozható, ultrakönnyű, esztétikus, biztonságos, kényelmes, stabil és prémiumkategóriás megoldásokkal rendelkező járművet a tatai Spinner Kerekesszék Gyártó Kft. készítette és *Spinner Rebel* néven hozza forgalomba.

■ **Imago** címmel nyitják meg az 5. Textilművészeti Triennálét a Kulturális Alapítvány a Textilművészetért és a Szombathelyi Képtár rendezésében. A 2015. június 26. és október 31. között látható tárlaton a fal- és tértextil, textildesign, miniatúrtextil, zászló és szalag kategóriában érkezett pályamunkákat mutatják be. (Szombathelyi Képtár, Rákóczi Ferenc u. 12.)

■ **9. Groteszki Triennále** – a világ másképp. – A Kapos Art Képző- és Iparművészeti Egyesület által meghirdetett nemzetközi groteszk képző- és iparművészeti pályázatra öt országból 190 alkotó jelentkezett. Műveikből a Rippl-Rónai Fesztivál keretében 2015. május 28-án nyílt kiállítás az Együd Árpád Kulturális Központ – Vaszary Képtárban. (Kaposvár, Nagy Imre tér 2.) A tárlat augusztus 15-ig látogatható.

■ **A Vasarely Múzeum** a legjobb 10 között. – A brit *The Guardian* „A 10 legjobb európai múzeum... amiről valószínűleg sosem hallott” címmel közölte összeállítást, melyben az óbudai Vasarely Múzeumot is bemutatja, ahol az op-art mesterének több mint 400 alkotása látható.

■ **Arany város** címmel a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola egykori kilenc diákjának – akik mára közismert művészek – munkáiból nyílik tárlat a Pesti Vigadóban. (Budapest V., Vigadó tér 2.) A 2015. június 11. és július 12. között látható kiállításon Marie Breznay festő- és fotóművész (Párizs), Császár Gábor képzőművész, Homolya Gábor képzőművész, Kállay Zsolt grafikusművész, tipográfus, Kecskés Zoltán grafikusművész, Kneisz Eszter textilművész, Radó László festőművész, Székely Judit textilművész és Tápai Nóra textilművész, grafikus alkotásai szerepelnek.

■ **Szuppán Irén** textilművész ikat-kiállítása látható 2015. június 26. és szeptember 27. között a Szombathelyi Képtárban. (Rákó-

czy Ferenc u. 12.) Az ikat ősi, távol-keleti technika, a kézi festés és a szövés érdekes együttese, a szövés során a kézzel megfestett láncszálak foltszerű színhatása dominál.

■ **Mocsári Mária** textilművész (1953–2011) emlékkiállítása és Vén Zoltán grafikusművész kiállítása látható 2015. május 15. és június 30. között a Kapos Art Kortárs Galériában. (Kaposvár, Bajcsy-Zsilinszky u. 32.)

■ **A Remodel Stúdió** Szegeden öt hátrányos helyzetű pályakezdő szakembert foglalkoztat. A bútormentők kidobásra szánt fotelokat, garnitúrákat újítanak fel, így egyszerre három szakma, az asztalos-, a kárpitos- és a restaurátori munka csínját-bínját tanulják meg. A nem is olyan régmúlt Klub foteljét, Béke garnitúráját vagy Rumba foteljét újjávarázsolva bemutatták a 2015. áprilisi WAMP Vienna designvásáron is.

■ **I. Jakab mesekert Barcelonában.** – Kő Boldizsár szobrászművész tematikus játszótereit sokan ismerik a visegrádi királyi palota

Fotó: octogon.hu

mellett, az Aquincumi Múzeum udvarán, vagy a Zöld Pétert a Millenárison. Legújabb, fából készült szellemes, tarka játéka – többek között: pörgő vitéz, lovas hinta, vártoronykilátó, griffes fogat, amin csúszkálni lehet – a barcelonai gyerekeket örvendeztetik meg.

■ **A Nagytétényi Kastély Papírfesztivál** programjának részeként *Inspirációk* címmel papírruha-kiállítás nyílt 2015. június 20-án, a Múzeumok Éjszakája alkalmából. A budapesti Jelky András Iparművészeti Szakközépiskola ígéretes tanulója a Nemzeti Tehetség Program keretében a Nagytétényi Kastély adottságaiból: épületének, bútorgyűjteményének, falfestményeinek motívumaiból mint kulturális örökségünkől kiindulva – a múlt értékeinek kortárs átér-

telmezéseként – terveztek a kastély termeinek enteriőrjeibe installálható papírruhákat, öltözköztetőket. A fesztiválon a Fiala Iparművészek Stúdiója Egyesület művészeinek papír ékszerei és a Magyar Művészkönyvalkotók Társaságának tagjai által készített művésznaplók, művészkönyvek is megtekinthetők. A kiállítás 2015. augusztus 30-ig látogatható.

■ **XX. Országos Érembiennále.** – Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége és a Soproni Múzeum rendezésében a soproni Lábasházban (Orsolya tér 5.) 2015. június 21. és augusztus 2. között látható a biennáléra érkezett művek anyagából összeállított tárlat.

■ **Szöke Gábor Miklós** hatalmas vágótűző lovat épített a szlovákiai lóversenypálya, a somorjai Hippo Aréna bejárata elé. (kép) A több ezer, egyenként hegesztett rozsdamentesacél elemből készített szobor 8,5 méter magas, 14 méter hosszú és 20 tonnát nyom. A szobrász számára örök kihívás a mozgásban lévő ló ábrázolása, és ez a szobor különös bravúr, mert súlyának 80 százaléka egy lábra nehezedik.

■ **Uniqball** – az állványfejek svájci bicskája. – Kármán Balázs és Novák László természetfotósok találmányát hasonlítja a nemzetközi sajtó az univerzális svájci bicskához. A Fotótechnikai Lapok Világszövetségének (TIPA) 2015-ös dubaji kongresszusán a legjobb fotográfiai kiegészítőnek választották. A szerkezet egyszerre több állványfej tulajdonságát biztosítja: hagyományos gömbcsuklóként, döntő- és videófejként is használható.

Fotó: UniqBall